

ЧАЕС у першому півріччі
2023 року

20 років ЦПВЯП:
два десятиліття сходження

Коли дати змушують
замислитися

31 серпня 2023 | №13
(1554)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

32 РІЧНИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Фото 1990 року зі студентського протесту, що увійшов в історію як «Револуція на граніті». Протест засудив комуністичну владу, її дії та ідею перепідписання нового союзного договору. Подія стала одним з тригерів, що привели до ухвалення Акту проголошення незалежності України.

У 2023 році боротьба за Незалежність та її ідеї триває. Центральний державний архів України

ЧАЕС стала співорганізатором Radiation Safety Lab — тренінгу з радіаційної безпеки у Славутичі

7-11 серпня у місті-супутнику ЧАЕС Славутичі проходила Radiation Safety Lab. Подія стала майданчиком для обміну досвідом між спеціалістами у сфері радіаційної безпеки.

Чорнобильська АЕС виступила співорганізатором та учасником події, зокрема, програма передбачала дві лекції від працівників станції. Перша мала назву «Організація радіаційного захисту на ЧАЕС», де заступник технічного директора станції Олександр Новіков та провідні експерти цеху радіаційної безпеки розповіли про те, як забезпечується радіаційна безпека персоналу одного з найскладніших на планеті об'єктів.

«Ми сподіваємося на продовження такої співпраці у майбутньому. Звісно ж нам хотілося б, щоб учасники події відвідали наш майданчик, провели виміри тут, у наших «польових» умовах. Ми готові надати для цього різноманітні ландшафти, поверхні, приміщення всередині станції, дахи, а також, звичайно ж, площу під аркою НБК. Це було б дуже цікаво та корисно!»

Але, на жаль, ми знаходимося за 14 кілометрів від Республіки Білорусь, тому відвідування зараз практично неможливе», — підбив підсумки своєї доповіді Олександр Новіков.

Другу лекцію було присвячено приладам радіаційного контролю. Її провів начальник зміни цеху радіаційної безпеки ЧАЕС Олег Солоненко (на фото).

Крім того, учасники Radiation Safety Lab відвідали навчально-тренувальний центр ЧАЕС, де у період будівництва нового безпечного конфайнменту пройшло підготовку понад 15 тисяч осіб, залучених до проєкту, а також щорічно проходить підвищення кваліфікації увесь персонал станції.

Окрім теоретичної частини Radiation Safety Lab пропонувала можливість засвоїти і практичні навички з радіаційної безпеки. Учасників тренінгу було поділено на 3 команди і протягом 3 днів у супроводі досвідчених кураторів вони займалися радіаційною розвідкою у межах Славутича.

Підсумковою вправою став пошук радіоактивного забруднення в одному з приміщень міста. Увесь процес супроводжували бійці Славутиського ДФТГ, оскільки, за легендою, саме ворожі дії

стали причиною радіаційного забруднення, а у районі навчань могли діяти сили противника.

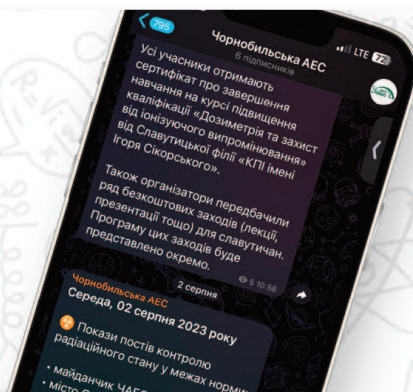
Основним організатором Radiation Safety Lab є Агентство регіонального розвитку у співорганізації з ДСП «Чорнобильська АЕС», Інститутом

проблем безпеки атомних електростанцій, Славутиською філією КПІ, Атомремонтсервісом та іншими.

Подія пройшла у рамках заходів, що проводяться після конференції IN-UDECO. Серед таких подій у 2023 році були: міжнародна конференція «Liquid Radioactive Waste Treatment: Ukrainian context», міжнародний семінар «Цифрові двійники у життєвому циклі об'єктів ядерної енергетики» та онлайн-подія «пост-INUDECO».

ЧАЕС ТЕПЕР У TELEGRAM

ПІДПИСУЙСЯ: @CHNPP_OFFICIAL

ЧАЕС відвідала очільниця канадського регулюючого органу

17 серпня промисловий майданчик ЧАЕС відвідала пані Руміна Велші — президентка Канадської комісії з ядерної безпеки. Візит відбувся у супроводі представників Державної інспекції ядерного регулювання України.

Канадська комісія з ядерної безпеки (Canadian Nuclear Safety Commission; CNSC) є органом, що регулює використання ядерної енергії та матеріалів у Канаді.

Метою візиту було продемонструвати підтримку та солідарність міжнародної спільноти, а також переконатися, у подоланні яких викликів та потреб Україна потребує негайної допомоги.

«Те, що я побачила на ЧАЕС, однозначно перевищило усі очікування! Інформація, яка доноситься з новин чи просто від людей, не може передати те, що тут відбувається».

Бачити, наскільки велетенським є виклик перед підприємством та як швидко персонал зміг адаптуватися до роботи після окупації — це вражає і викликає щире захоплення», — коментує свій візит Руміна Велші.

Це перший візит пані Велші на територію Чорнобильської АЕС. У своєму коментарі вона зізналася, що Чорно-

бильська катастрофа 1986 року справила величезний вплив на її кар'єру. Світова спільнота повинна пам'ятати, які наслідки може спричинити подібна аварія, а також те, що у жодному разі не можна допускати її повторення.

Під час відвідування майданчика ЧАЕС делегацію супроводжував заступник технічного директора станції Олександр Скомарохів. Разом вони відвідали сховище відпрацьованого ядерного палива сухого типу та новий безпечний конфайнмент.

Наприкінці візиту відбулася розмова з головним інженером ЧАЕС Олександром Титарчуком.

«Колектив ЧАЕС — це частина української нації, яка прагне розвитку і процвітання. Нашою головною задачею зараз є перемога і ми надзвичайно вдячні Канаді та всій міжнародній спільноті за ту підтримку, яку вони надають Україні і, зокрема, ЧАЕС у ці складні воєнні часи», — підсумував пан Титарчук.

Експерти ЧАЕС взяли участь у семінарі МАГАТЕ з інвентаризації радіоактивних матеріалів

З 21 по 24 серпня 2023 року відбулась технічна он-лайн зустріч «Technical Meeting on the Spent Fuel and Radioactive Waste Inventory Tool». Подія організована МАГАТЕ.

Головна мета заходу — ознайомлення держав-членів з новим інструментом МАГАТЕ для інвентаризації відпрацьованого палива та радіоактивних відходів.

Зокрема, мова йде про програмне забезпечення, яке дозволяє управляти

та реєструвати інформацію про радіоактивні відходи протягом усього їхнього життєвого циклу — від утворення до захоронення.

Чорнобильську АЕС на технічній зустрічі представляла інженерка відділу інтегрованого поводження з радіоактивними матеріалами Олександра Стельмах.

«Понад десять років МАГАТЕ надає державам-членам програмне забезпечення для відстеження та контролю

радіоактивних відходів, включаючи відпрацьовані закриті джерела іонізуючого випромінювання».

Сфера застосування нового інструменту досить широка і повинна значно полегшити планування, оптимізацію ресурсів, моніторинг відповідних даних та поширення інформації.

Всі дані будуть уніфіковані, що сприятиме передачі інформації на національному та міжнародному рівнях», — коментує Олександра Стельмах.

ЧАЕС у першому півріччі 2023 року

25 липня на соціально-оперативній нараді головний інженер Чорнобильської АЕС Олександр ТИТАРЧУК доповів про стан справ на підприємстві за результатами першого півріччя 2023 року.

У матеріалі нижче ми поділимося з вами короткими підсумками цієї доповіді.

Обладнання та системи ЧАЕС відповідають технологічним регламентам, режимним схемам та графікам роботи обладнання. Згідно з річними графіками виконувалися перевірки, випробування, технічне обслуговування та ремонт обладнання.

Радіаційна безпека

За 2023 рік випадків перевищення контрольних рівнів індивідуальної річної дози зовнішнього опромінення, а також перевищення середньорічного внутрішнього вмісту ^{137}Cs (Цезію) в організмі працівників у персоналу ДСП ЧАЕС не зафіксовано.

За даний період в спостережених свердловинах перевищень, встановлених технологічних радіаційних критеріїв об'ємної активності ^{90}Sr (Стронцій) та ^{137}Cs (Цезій) не зафіксовано.

Індикатори безпеки

Порушення меж та умов безпечної експлуатації відсутні.

З початку року маємо одну експлуатаційну подію, зареєстровану на комплексі НБК-ОУ — 30 січня в електроустаткуванні ЗРУ-6кВ об'єкта «Укриття» трапилось міжфазне коротке замикання, що було викликано зовнішніми чинниками та, своєю чергою, викликало короткочасне зниження напруги у мережі власних потреб. Це призвело до відключення окремих енергоспоживачів НБК-ОУ та до повного знеструмлення заводу з переробки рідких радіоактивних відходів.

Після попереднього розгляду інформації комісією прийнято рішення щодо зміни класифікації зазначеної події з «малозначної» на «експлуатаційну» (П23 — «події, які розглядаються експлуатаційною організацією як важливі

для безпеки та потребують прийняття коригувальних заходів»).

За цією подією проведено розслідування, встановлено безпосередні та докорінні її причини, розроблено та вже виконано всі необхідні коригувальні заходи за винятком одного заходу, пов'язаного із закупівлею електроустаткування на завод з переробки рідких радіоактивних відходів.

Технологічних порушень згідно «Інструкції о расследовании и учете технологических нарушений на объектах электроэнергетики и в объединенной энергетической системе Украины» за звітний період не зафіксовано.

На жаль, на початку поточного року на ЧАЕС стався один нещасний випадок на підприємстві, не пов'язаний з виробництвом: 21 січня працівник помер на своєму робочому місці.

Основні роботи

Розпочато виконання планових робіт на СВЯП-2. 19 ДСЕП розміщені на зберігання в бетонні модулі зберігання.

Поводженням з РАВ

Вивезення на захоронення ТРВ на ПЗРВ «Буряківка» не відбувалась.

1. Згідно «Графіка вивезення на захоронення пакувань РАВ з ЗППРВ (завод з переробки рідких радіоактивних відходів) на СОПСТРВ (спеціально обладнане приповерхнєве сховище твердих радіоактивних відходів) в 2023 році»:

- Заплановано на 2023 рік — 2500 упаковок
- Вивезено — 312 упаковок.

2. Прийнято РЗОМ в НБ-1 (радіоактивно забруднене обладнання та матеріали в напорний басейн-1): 21,785 т.

Прийнято на майданчик тимчасового складування технологічних матеріалів $13,0\text{ м}^3$ відходів рослинного походження.

За заявками підрозділів виконано дезактивацію обладнання та матеріалів на 272 202,3 кг.

3. Поводження з РЗВ (радіоактивними

забрудненими водами) та РРВ (рідкими радіоактивними відходами):

- Прийнято РЗВ — 458 м^3
- Перероблено РЗВ на УЗО (установці зворотного осмосу) — 1351 м^3
- Прийнято РРВ — $2,80\text{ м}^3$.

Завод з переробки рідких РАВ

Заплановано виробництво 2500 упаковок РАВ. Роботи не виконувались. [Станом на момент виходу цього випуску газети роботи на заводі з поводження з рідкими радіоактивними відходами було відновлено — ред.]

Промисловий комплекс з поводження з твердими РАВ

У 2022 році завершено гарячі випробування. Наказом №257 від 07 березня 2023 введено в дію «Графік ліцензування УВТРВ і ЗПТРВ ПКПТРВ».

На виконання зазначеного «Графіка ліцензування...» власними силами без залучення сторонніх організацій розроблено та направлено до ДІЯРУ пакет документів необхідний для продовження робіт на Промисловому комплексі. Наразі проводиться експертиза та робота за зауваженнями експертів щодо наданого пакету документів.

Після завершення експертизи планується подання необхідних документів для внесення змін до ліцензії Держатомрегулювання України №ОВ 001096 на провадження діяльності з перероблення, зберігання радіоактивних відходів, а саме: «перероблення РАВ — експлуатація установки з вилучення твердих радіоактивних відходів і заводу з переробки твердих радіоактивних відходів промислового комплексу з поводження з твердими радіоактивними відходами».

Комплекс з виробництва металевих бочок та контейнерів для РАВ

Виготовлено 1300 пакувальних комплектів металевих бочок МБ-0.2 IV для зберігання та захоронення РАВ.

1656 металевих бочок переміщено на проммайданчик ЧАЕС.

Солебітумний компаунд РАЕС

В рамках реалізації комплексу робіт з

переробки пілотної партії солебітумного компаунда Рівненської АЕС:

- Виконано розробку та погодження пакета документації на право виконання робіт з перевезення та імобілізації солебітумного компаунду ВП «Рівненська АЕС»
- Отримано «Сертифікат про затвердження спеціальних умов перевезення РАВ»
- Внесено зміни в ліцензію Держатомрегулювання на право провадження діяльності з перевезення радіоактивних матеріалів.

Початок фізичних робіт заплановано на вересень 2023 року після закупівлі необхідних матеріалів.

Комплекс НБК-ОУ

Спільно з ТОВ «Ютем-Інжиніринг» та ДП «Науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» персонал ЧАЕС займається підготовкою технічних звітів та обґрунтувань для внесення змін до ліцензії експлуатації НБК-ОУ про перенесення виконання «раннього» демонтажу нестабільних конструкцій з 31 жовтня 2023 року до 31 жовтня 2029 року з об'єктивних причин, пов'язаних із реалізацією ПК-2.

ВРП-110/330/750 кВ

Основними задачами наразі є:

- Реалізація проекту заміни повітряного вимикача В-110 «Богдани» на елегазовий вимикач
- Капітальний ремонт деяких вимикачів.

Триває виконання фізичних робіт із заміни бетонних плит на лотках кабельного господарства ВРП-110/330.

В поточному році із залученням Київського експертно-технічного центру ведуться роботи з експертного обстеження при подовженні ресурсу посудин ВРП, що працюють під тиском.

Розпочинається виконання власними силами робіт із ремонту бетонних стійок під вимикачами ВРП-330 кВ, а також робіт з поточного ремонту деяких трансформаторів.

Навчально-тренувальний центр

Виконується проведення протиаварійних тренувань згідно з «Планом-графіком роботи з персоналом ДСП ЧАЕС на 2023 рік».

Також проводиться підготовка, підвищення, підтримання кваліфікації персоналу, психолого-педагогічна підготовка.

Роботи за напрямком будівельного відділу

За договорами на виконання передпроектних робіт з обстеження, проектно-вишукувальних робіт, авторського нагляду та договорами «під ключ» продовжується проектування та коригування проектною документації.

Продовжується виконання робіт з реалізації договору на розроблення робочого проекту «Новий безпечний конфайнмент. Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» ДСП ЧАЕС в частині «раннього» демонтажу».

Тривають роботи за договорами з експертними організаціями щодо завершення проведення експертизи наступних проектів:

- «Технічне переоснащення СВЯП-1 в частині заміни силового обладнання, системи освітлення та зв'язку, КВПтаА ДСП «Чорнобильська АЕС»
- «Будівництво системи радіаційного контролю СВЯП-1 ДСП «Чорнобильська» АЕС».

Також спеціалісти ДСП ЧАЕС залучені до роботи з представниками постійної місії МАГАТЕ на ДСП ЧАЕС.

Заява щодо політики з управління ризиками

Керівництво ДСП ЧАЕС усвідомлює свою відповідальність перед суспільством за можливий негативний прояв результатів діяльності зі зняття з експлуатації блоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Діяльність ДСП ЧАЕС пов'язана з низкою ризиків, які за певних обставин можуть вплинути на виробничі та фінансові результати, соціальне та природне середовище. Для зниження впливу потенційних небезпек та оптимізації сприятливих можливостей на ДСП ЧАЕС створюється система управління ризиками, націлена на забезпечення реалізації стратегій і планів.

Керівництво ДСП ЧАЕС демонструє постійну схильність до управління ризиками як складової системи управління діяльністю, що ґрунтується на таких принципах:

- Забезпечення інтеграції ризик-орієнтованого підходу у всі аспекти виробничої та управлінської діяльності, що є їх невід'ємною частиною;
- Структурований та комплексний підхід до управління ризиками, побудова ефективної системи виявлення, аналізу, контролю та моніторингу ризиків, що призводить до зіставних результатів;
- Доцільне та своєчасне залучення зацікавлених сторін для підвищення обізнаності та обґрунтованості управління ризиками;
- Безперервне вдосконалення, постійне покращення процесів управління ризиками;
- Динамічність: у міру зміни зовнішнього та внутрішнього контексту управління ризиками передбачає, виявляє, визнає і реагує на ці зміни та події відповідним чином та своєчасно, при цьому:

- У процесі управління ризиками береться до уваги вся доступна інформація: історичні дані, досвід, зворотний зв'язок від зацікавлених сторін, спостереження, прогнози, експертні оцінки тощо;
- Враховуються людська поведінка і культура, які суттєво впливають на всі аспекти з управління ризиками на кожному рівні та етапі.

Керівництво ДСП ЧАЕС бере на себе відповідальність за управління ризиками і ставить за мету:

- Впровадження та вдосконалення системи управління, що дозволяє запобігати негативним подіям та мінімізувати їх;
- Мінімізацію загальної шкоди населенню та навколишньому природному середовищу під час усіх робіт, що проводяться на промисловому майданчику ДСП «Чорнобильська АЕС»;
- Формування позитивного іміджу та репутації підприємства;
- Своєчасну адаптацію діяльності до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Основні шляхи досягнення цілей:

- Забезпечення ефективного, адекватного розподілу обов'язків, повноважень та відповідальності між працівниками на рівні посадових інструкцій і регламентів взаємодії;
- Зниження кількості непередбачених подій у діяльності підприємства;
- Забезпечення безперервного узгодженого процесу управління ризиками, що ґрунтується на своєчасній ідентифікації, оцінці, аналізі, моніторингу та контролю для забезпечення досягнення поставлених цілей;
- Підвищення ефективності використання та розподілу ресурсів.

Керівництво ДСП ЧАЕС зобов'язується дотримуватися заявленої політики та виділяти необхідні ресурси для її успішної реалізації.

*В.о. генерального директора
Олександр ТИТАРЧУК*

Заява про політику у сфері охорони здоров'я та безпеки праці

Керівництво ДСП «Чорнобильська АЕС» усвідомлює, що персонал — це найбільша цінність підприємства, і надає першочергового значення його всебічному захисту. Тому встановлює своїм найвищим пріоритетом охорону здоров'я та безпеку праці співробітників під час організації та здійснення будь-якої діяльності.

Для реалізації цього пріоритету керівництво ДСП ЧАЕС бере на себе відповідальність за охорону здоров'я та безпеку праці персоналу і ставить за мету:

- Реалізацію комплексних заходів, планів з охорони праці для досягнення встановлених умов і безпеки праці;
- Контроль стану здоров'я кожного працівника підприємства, організацію проведення медичних оглядів та функціонування пункту охорони здоров'я;
- Забезпечення належних санітарно-побутових умов та лікувально-профілактичної роботи;
- Забезпечення обізнаності, компетентності та залученості кожного співробітника щодо вимог до охорони

здоров'я та безпеки праці;

- Проведення внутрішніх незалежних аудитів з охорони праці з пріоритетом робіт підвищеної небезпеки;
- Оцінювання на постійній основі умов праці як основи для підтримки досягнутого рівня безпеки та поліпшення;
- Забезпечення дозвільної підтримки робіт підвищеної небезпеки;
- Надання кожному працівнику можливості щодо самооцінки забезпечення безпечних умов праці на його робочому місці та ініціювання усунення виявлених невідповідностей;
- Забезпечення діяльності спеціалізованого підрозділу, який підтримує та покращує систему управління охороною праці підприємства;
- Всебічне підтримання та заохочення ініціативних працівників і громадських інспекторів з охорони праці, що відзначилися в реалізації заходів, спрямованих на підвищення безпеки та покращення умов праці;
- Захист працівників від переслідувань у зв'язку з тим, що вони інформують про інциденти, небезпеку, ризики та їхню можливість;
- Контроль якості засобів виробництва та індивідуального захисту, що

поставляються на підприємство, та забезпечення ними кожного працівника;

- Розслідування нещасних випадків для забезпечення прав працівників на охорону здоров'я та профілактики порушень;
- Поширення вимог досягнутого на підприємстві рівня охорони праці на постачальників робіт і послуг;
- Атестацію робочих місць з небезпечними та шкідливими умовами праці, впровадження всіх необхідних заходів з метою максимального зменшення впливу негативних факторів на робітників;
- Не обмежуватися вимогами нормативно-правових актів з охорони праці з урахуванням ресурсів, які має підприємство.

Керівництво ДСП «Чорнобильська АЕС» бере на себе зобов'язання демонструвати лідерство, забезпечити наявність організаційних, матеріальних, кадрових і фінансових ресурсів для реалізації заявлених цілей та взятих зобов'язань.

*В.о. генерального директора
Сергій МАРТИНОВ*

20 років ЦПВЯП: два десятиліття сходження

25 липня 2003 року було видано наказ про реорганізацію низки цехів ЧАЕС, в результаті чого на станції виник новий підрозділ — цех з поводження з відпрацьованим ядерним паливом. Нині ЦПВЯП виповнилося 20 років. Детальніше про очолюваний підрозділ розповів Максим ГРЕХОВ — начальник ЦПВЯП:

— На мою думку, передувала створенню цеху, як і інших підрозділів у той час, остаточна зупинка енергоблоків ДСП ЧАЕС. Потрібно було виконувати нові задачі, пов'язані зі зняттям ЧАЕС з експлуатації, а чинна на той час структурна схема станції вже не відповідала нагальним потребам. Тому влітку 2003 року на базі реакторного цеху ЧАЕС було створено цех з поводження з відпрацьованим ядерним паливом.

Цех було створено для розв'язання проблем, пов'язаних з необхідністю звільнення енергоблоків від відпрацьованого ядерного палива: було прийнято рішення зосередити чотири реакторні установки — енергоблоки № 1, 2, 3 і СВЯП-1 — в одних руках.

ЦПВЯП став єдиним комплексом поводження з відпрацьованим ядерним паливом на ЧАЕС.

Найважливішими досягненнями у житті цеху з поводження з відпрацьованим ядерним паливом стали:

- Вересень 2013 року — усе кондиційне відпрацьоване ядерне паливо було перевезено з блоків ЧАЕС до СВЯП-1;

- Травень 2016 року — енергоблоки № 1, 2 і 3 остаточно звільнені від відпрацьованого ядерного палива (пошкоджене паливо перевезено до СВЯП-1);

- Квітень 2021 року — початок експлуатації ядерної установки СВЯП-2.

— Які зміни у структурі підрозділу, на вашу думку, були особливо корисні для діяльності підрозділу?

— Це, мабуть, приєднання дільниці залізничного транспорту. Звісно, це був виклик для нас, оскільки з'явилися абсолютно нові завдання та функції для цеху з поводження з відпрацьованим ядерним паливом, але завдяки профе-

наразі весь процес поводження з відпрацьованим ядерним паливом, включаючи його перевезення зі СВЯП-1 до СВЯП-2, здійснюється одним підрозділом.

— Поговоримо більш детально про кожну структурну ланку Вашого підрозділу. Які функції виконує загальноцеховий персонал?

— До складу загальноцехового персоналу входять начальник цеху та його заступники (зі СВЯП-1 та ОР, а також зі СВЯП-2). До їх функцій належить керівництво виробничою діяльністю підрозділу, взаємодія з адміністрацією ДСП ЧАЕС, взаємодія та координація

“

До працівника, на якій дільниці він не працював би, завжди застосовуються найвищі вимоги.

”

сіоналізму колективу дільниці, цех виконував і продовжує виконувати поставлені задачі та функції з експлуатації та утримання рухомого складу ДСП ЧАЕС.

Здійснювалася організація внутрішньостанційних вантажних і спеціальних перевезень (зокрема, і перевезення відпрацьованого палива), а також пасажирських перевезень залізничним транспортом персоналу Чорнобильської АЕС, хоча, на жаль, останнє вже в минулому.

Чому ця зміна була на краще? Тому що,

робіт з іншими підрозділами ДСП ЧАЕС, організація роботи з персоналом, забезпечення ядерної безпеки при поводженні з ВЯП.

Також до загальноцехового персоналу належить службовець на складі (комірник), який відповідає за ТМЦ цеху.

Група організації ремонту організовує та супроводжує технічне обслуговування та ремонт цехового обладнання, веденням паспортів, займається підготовкою вихідної та звітної документації з технічного посвідчення закріпленого обладнання та трубопроводів, відповідає за продовження строку експлуатації обладнання та трубопроводів цеху.

Наразі основними завданнями дільниці залізничного транспорту є перевезення вагона-контейнера для транспортування відпрацьованого ядерного палива зі СВЯП-1 до СВЯП-2, забезпечення безпечної експлуатації та утримання власного рухомого складу, а також утримання залізничних колій в справному, працездатному стані.

Дільниця сховища відпрацьованого ядерного палива №1, перш за все, відповідає за зберігання відпрацьованого

ядерного палива в басейнах витримки, згідно з технічними регламентами. Це означає забезпечення необхідного рівня води в басейнах витримки та пеналах зберігання палива, підтримання температури та показників якості води у встановлених межах, а також виконання транспортно-технологічних операцій із завантаження палива у вагон-контейнер, підготовка його до відправки та відправка на СВЯП-2.

Персонал дільниці СВЯП-2 виконує комплекс заходів з прийняття вагона-контейнера зі СВЯП-1, підготовки від-

— Як змінилися завдання цеху після введення в експлуатацію СВЯП-2 та із вдосконаленням технічної бази? Вимоги до персоналу, напевно, теж стали суровішими?

— Були доповнені роботами з перевезенням ВЯП із СВЯП-1 до СВЯП-2 та експлуатацією нової ядерної установки СВЯП-2, які цех надійно та безаварійно виконує у встановлені терміни.

Що стосується СВЯП-1, то обладнання, закріплене за цехом, залишається незмінним, оскільки все воно важливе для безпеки.

працьованого ядерного палива до зберігання (фрагментація відпрацьованих тепловидільних збірок, завантаження патронів з пучками ТВЕЛ до пенала, супровід робіт по герметизації пенала та сушінні), завантаження пенала до комірки бетонного модуля зберігання та підтримувати умови довгострокового зберігання.

До обов'язків групи підготовки виробництва належать:

- Ведення внутрішнього діловодства
- Роботи з персоналом ЦПВЯП (організація навчання, підтримка та підвищення кваліфікації тощо)
- Розробка та супровід посадових, робочих інструкцій персоналу
- Супровід виконання виробничої програми робіт на поточний рік
- Організація проведення закупівлі ТМЦ цеху
- Ведення табельного обліку.

Заміна обладнання була б дуже складною і дорогою, та й потреби в цьому немає, оскільки воно працює належним чином.

Стосовно дільниці залізничного транспорту, то теж нема потреби міняти рухомий склад, а допоміжне обладнання підтримується в сучасному стані.

СВЯП-2 — це сучасна ядерна установка. Помилки, допущені працівниками, можуть мати дуже негативні наслідки. Тому до працівника, на якій дільниці він не працював би, завжди застосовуються найвищі вимоги, оскільки від цього залежить надійна та безаварійна робота, адже ми виконуємо роботи з поводженням з відпрацьованим ядерним паливом.

Можу впевнено сказати, що культура безпеки в ЦПВЯП на високому рівні!

— До окупації значна кількість вашого колективу працювала безпосередньо на майданчику. Як окупація вплинула на виробничий процес?

— Не вплинула. Як і до окупації, так і після неї персонал ЦПВЯП є кваліфікованим та професійно виконує свої обов'язки, забезпечуючи безпечну експлуатацію ядерних установок ДСП ЧАЕС.

Підсумовуючи бесіду, Максим Грехов побажав колективу і надалі залишатися професіоналами своєї справи, незважаючи на складні умови сьогодення. Прагнути саморозвитку та самовдосконалення, підвищення оплати праці до гідного рівня і, звичайно ж, мирного неба!

День важких запитань та непростих відповідей

Наприкінці липня на ЧАЕС відбулася соціально-виробнича нарада, в ході якої представники колективу станції та профспілкові активісти змогли поставити керівництву станції та Державного агентства з управління зоною відчуження низку питань, які гостро турбують колектив.

Публікуємо відповіді на найпоширеніші та найгостріші з них.

1. Чи дійсно керівництву ЧАЕС поставлено задачу скоротити певну кількість персоналу станції? Яка кількість працівників — в процентному або в кількісному відношенні — має піти під скорочення?

Голова Державного агентства з управління зоною відчуження Євген КРАМАРЕНКО [на момент виходу газети Євгена Крамаренка звільнено з посади розпорядженням Кабінету Міністрів України]: «У нас є бюджет 2023 року. Ми вже повноцінно в нього не ввійшли. Ми не забезпечені заробітною платою.

Зараз формується бюджет 2024 року. Ми надамо суму, яка необхідна для забезпечення всіх заходів для зняття з експлуатації ЧАЕС [...] І коли затвердиться бюджет, ми зрозуміємо, яке

буде фінансування 2024 року. Після цього, на 2024 рік буде плануватися або зменшена заробітна плата (я це допускаю, якщо не буде вистачати коштів), або якесь скорочення, в залежності від доведеного на 2024 рік.

На 2023 рік масштабного скорочення не планується. А на 2024 рік, я не можу зараз відповісти, тому що не прийнято державний бюджет на 2024 рік».

Помічник генерального директора ДСП ЧАЕС Сергій КАЛАШНИК: «У нас є план заходів, які спрямовані на вирішення ситуації з нестачею коштів. Другим пунктом цього плану передбачено розгляд можливих варіантів об'єднання структурних підрозділів підприємства, що мають однакові, дублюючі функції або доповнюючі функції. Зокрема, пропонується здійснити підпорядкування підрозділів керівникам вищого рівня — заступникам генерального директора, заступникам директора технічного — з метою скорочення кількості структурних підрозділів, заступників генерального директора та заступників технічного директора. Будемо розглядати».

2. Станцією курсують чутки про те, що найближчим часом місця міжзмінного відпочинку персоналу буде переміщено в Чорнобиль. Це відбудеться чи ні?

Голова Державного агентства з управління зоною відчуження Євген КРАМАРЕНКО: «На даний час коштів на таке переміщення немає. Це потребує масштабних ремонтів або спорудження нових об'єктів. Якщо нам профінансують такі витрати донори, то приміщення будуть підготовлені.

[...] В майбутньому таке рішення щодо проживання персоналу ЧАЕС розглядатиметься. Але наразі без фінансування нічого сказати не можемо».

3. З 2020 року персонал станції постійно перебуває в стані простою. Спочатку це було пов'язано із карантинними заходами через COVID-19, а зараз із воєнними станом, введеним в Україні внаслідок широкомасштабного вторгнення російських військ та фактичною неможливістю виконувати виробничі завдання в повному обсязі.

Це призвело до суттєвого зменшення доходів працівників ЧАЕС, що особливо чутливо на тлі різкого здорожчання комунальних послуг, продуктів харчування, ліків, промислових товарів тощо. Останнім часом працівники станції змушені також виходити у адміністративні відпустки. Згідно із оприлюдненою на наразі інформацією, на останні 5 місяців поточного року у ЧАЕС залишилося 45% фінансування. То може, виходити у необлачувані відпустки вже непотрібно?

Голова Державного агентства з управління зоною відчуження Євген КРАМАРЕНКО: «Бюджет підприємства на наступний рік формується за рік попередній і доводиться керівництву підприємства на початку фінансового року. Керівництво зобов'язано розподілити кошти таким чином, щоб їх вистачило на рік та вжити заходів, щоб

вкластися у виділений бюджет, якщо коштів не вистачає. Проте, на ЧАЕС такого перерозподілу не відбулося, відповідно виникла певна фінансова діра».

Заступник генерального директора (з економіки та фінансів) Олена КАСПЕРОВИЧ: «Ми залежні від зовнішніх обставин — як вдома, так і на підприємстві. [...] Вартість електричної енергії на ринку збільшилася на 23%. Ми свого часу закупили електроенергію дуже дешево — настільки дешево, що жодне підприємство зони відчуження її так не купувало.

Але підвищення, яке відбулося на державному рівні, примусить нас купувати решту електроенергії вже зовсім за інші кошти. Тобто у нас залишаються гроші фактично на 2-2,5 місяці, і з цим

вже нічого не зробиш. Тому нам не вистачає грошей саме на електроенергію.

І ще одне важливе питання. Пенсійний фонд. Коли ми планували виплати в Пенсійний фонд — це був кінець 2022 року. Вони нам направили листа, в якому зазначили, що в 2023 -му будуть з нас брати загальну суму 199,5 млн грн., але попереджали нас, що в цю суму не входить перерахунок коштів, який відбувся з 1 березня. Зараз ми тримаємо ситуацію. Чесно: поки що тримаємо, в ручному режимі. І нам виставляють на відшкодування пенсійному фонду стільки, наскільки ми з ними домовилися наприкінці 2022-го року, але кожного місяця ми десь 3,5 млн грн. не доплачуємо.

Скільки нам вдасться протримати ситуацію? Ну, дай Бог, вони підуть нам на зустріч, і вдасться протриматися до кінця року. А якщо ні, то тоді нам не вистачить ще 30-35 млн грн. на відшкодування ПФ. *Наразі нам треба пережити серпень — і тоді з'ясується, чи нам вже достатньо тих відпусток та заощаджених за їх рахунок коштів.*

Водночас ми розуміємо, що пальне піднімається в ціні. Це для нас також одразу катастрофа: від вартості пального ми теж залежні. На харчування теж, взагалі-то, було закладено одну суму — 10 млн 91 тис грн., оскільки таку суму ми використали минулого року, а наразі до магазину заходиш і бачиш, що ціни піднялися більше, ніж на 50 відсотків. Це теж створює певні дірки в бюджеті».

Коли дати змушують замислитися

Що таке певна дата у історії життя людини чи життєвого циклу промислового об'єкта? Просто позначка про те, що в якийсь день якогось року відбулася якась подія?

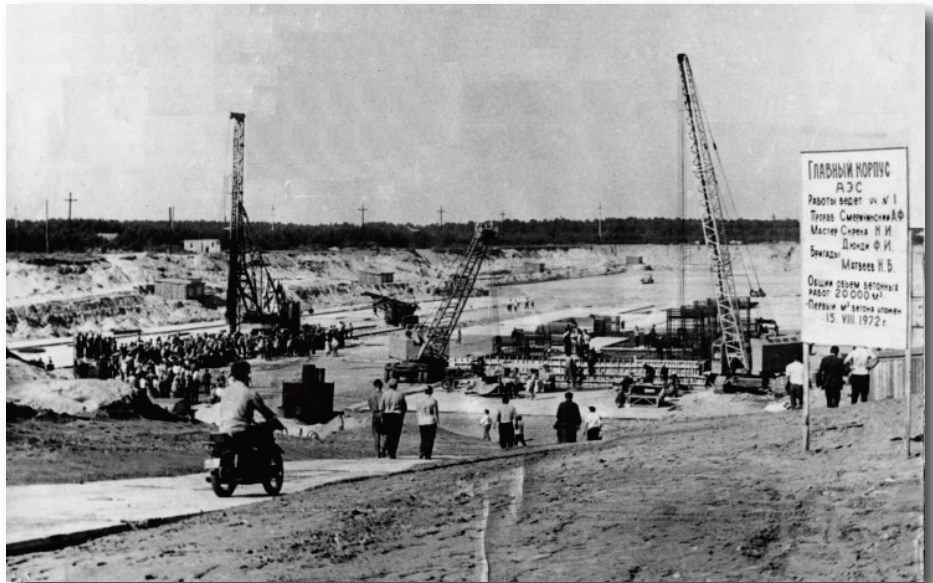
І так, і не так водночас. Датуючи якусь подію, ми нерідко не замислюємося, чому вона сталася саме в той час, коли сталася. Іноді аналіз певної події саме у прив'язці до певної дати дає можливість зрозуміти цілісну картинку того чи іншого явища.

Візьмемо, наприклад, історію будівництва ЧАЕС.

18 січня 1967 року. Колегією Держплану УРСР було рекомендовано місце розміщення АЕС біля села Копачі Київської області. Майбутній станції дано назву Чорнобильська державна районна електростанція. 2 лютого 1967 Постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР було затверджено рекомендації Держплану УРСР про розміщення АЕС біля села Копачі Київської області. Отже, затвердження місця будівництва відбулося досить швидко.

Проектне завдання на будівництво Чорнобильської АЕС потужністю 2000 МВт було виконано Уральським відділенням інституту «Теплоэлектропроект». Затверджене 29 вересня 1967 року Міненерго СРСР завдання було розроблено для трьох видів реакторів: графіто-водяного реактора РБМК-1000; графіто-газового реактора РК-1000; водо-водяного реактора ВВЕР.

Як з'ясувалося потім, перший з наведених типів реакторів виявився найбільш доцільним з економічної точки зору, але на затвердження цього рішення знадо-

бився тривалий час. І хоча щодо типу реактора в Мінсередмаші СРСР усе ще точилися дискусії, будівництво станції було розпочато. Постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 28 травня 1969 був затверджений кошторисно-фінансовий розрахунок на будівництво першочергових об'єктів Чорнобильської ГРЕС.

Наказом Міністра енергетики і електрифікації СРСР № 297 від 11 грудня 1969 року з 1 січня 1970 року було організовано Дирекцію ЧАЕС — з підпорядкуванням її «Головатоменерго». Зазначимо одразу: директора у дирекції не було — Віктора Брюханова було призначено на посаду лише в квітні 1970 року. Місяць поспіль, у травні 1970 року, розпочато розмітку котловану під 1-й енергоблок ЧАЕС.

Наступна визначна дата в будівництві енергоблоку № 1 — 15 серпня 1972 року: в День будівельника було урочисто покладено перший кубометр бетону у фундамент деаераторної етажерки головного корпусу першої черги станції.

І ось тут просте співвідношення дат примушує замислитися, а чому, власне, між початком розмітки території під блок до початку фізичних робіт з його зведення пройшло більше двох років? Будівельні роботи на майданчику не відбувалися взагалі? Відбувалися: побудовано ВРП-110, йшло будівництво дамби ставу-охолоджувача, інших зовнішніх об'єктів та міста Прип'ять. Невже ж заростав травною розмічений в травні-червні 1970-го котлован під перший блок?

Відповідь знову підказують дати. Спільною Постановою Міненерго СРСР і Мінсередмашу СРСР від 19 червня 1969, затвердженою Радою Міністрів СРСР 14 грудня 1970-го, було визначено застосування в проекті реактора РБМК-1000.

Проект реактора для ЧАЕС затверджувався півтора роки. Ще майже півтора роки знадобилося будівельникам для підготовчих робіт, необхідних для початку спорудження енергоблоку.

Ukraine NOW

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідectво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Рукописи, надані в редакцію, не редагуються й не рецензуються. Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів публікацій.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко, Анастасія Єрашова, Дмитрій Корчак

Зворотній зв'язок: korchak@chnpp.gov.ua
+380 4593 421 97